

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра спеціальної освіти та соціальної роботи

ПРОГРАМА
КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ
для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
ОПП «Логопедія» спеціальності 016 «Спеціальна освіта»

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Кафедра спеціальної освіти та соціальної роботи факультету педагогічної освіти Львівського національного університету імені Івана Франка

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

доктор педагогічних наук, доцент Ферт О.Г.

кандидат психологічних наук, доцент Сайко Х.Я.;

кандидат психологічних наук, доцент Андрейко Б.В.

Програма затверджена на засіданні кафедри спеціальної освіти та соціальної роботи

Протокол від «28» серпня 2020 р., № 1

Завідувач кафедри _____ проф. Островська К.О.

Пояснювальна записка

Екзамен із логопедії є одним із видів підсумкової атестації випускників, які завершують навчання.

Випускний іспит є системою запитань та завдань, які дають можливість оцінити готовність випускників до професійної діяльності.

Програму випускного іспиту розроблено з урахуванням теоретичних знань та практичних вмінь майбутніх фахівців логопедичної практики.

Зазначена програма має не тільки забезпечити єдність вимог і необхідний рівень проведення кваліфікаційного іспиту, а й допомогти студентам зосередити увагу на повторенні та систематизації раніше вивченого матеріалу з найважливіших питань, що винесені на екзамен.

Завданням кваліфікаційного екзамену з логопедії є перевірка рівня професійно-педагогічної готовності майбутніх фахівців до виконання своїх професійних обов'язків; оволодіння корекційними методиками у логопедичній практиці.

Така структура дає можливість творчо підійти до формування екзаменаційних білетів, охопити всі розділи з логопедії

Зразок екзаменаційного білета:

Білет № _____

1. Логопедія як наука. Предмет та завдання.
2. Вимоги до особистості логопеда у психокорекційній практиці.
3. Використання психокорекційних та психотерапевтичних методик у логопедичній практиці.

В одному білеті слід уникати однотипних питань. Кожне питання містить структурні компоненти, що для студента є орієнтиром або навіть умовним планом відповіді на екзамені.

Оцінювати відповіді студентів необхідно за відомими ustalеними вимогами та нормами. Потрібно зважати на змістовність, аргументованість, творчий аспект відповіді, культуру мовлення, педагогічне бачення і конструктивний підхід випускника, його інтелект, вміння аналізувати, виділяти головні закономірності, висловлювати власні судження.

На екзамені з логопедії студенти повинні знати характеристику сучасних теоретичних підходів до вивчення мовленнєвих порушень. Володіти інноваційними методиками в освітній діяльності шкіл з інклюзивним навчанням, орієнтуватися в проблемах і завданнях вчителя-логопеда у закладах інклюзивної та спеціальної освіти. Володіти знаннями стосовно особливостей групової психокорекції в роботі з логопедичними порушеннями.

Студенти повинні вміти працювати з підручником, уміло використовувати дидактичні можливості методичного апарату навчальної

книги; планувати навчальний матеріал; проводити тренінги; складати індивідуальний план; розробляти зміст і структуру, формувати мету, цілі і завдання; володіти технологією основних методів і прийомів колекційної роботи з дитиною з ООП.

Майбутні вчителі-логопеди мають володіти методами психокорекційної та відновлювальної роботи при різних за етіологією та механізмами порушеннях мовлення; знати принципи, форми, методи й прийоми організації корекційного процесу; цільово використовуючи знання із логопедії.

Структура і зміст екзамену

До першого та другого питання при складанні екзаменаційних білетів включено матеріал теоретичного характеру. Третє питання передбачає вміння студента застосовувати теоретичні знання при виконанні завдань практичного характеру: точність підбору завдань, корекційних вправ; вміння дати чітку інструкцію виконання та продемонструвати хід завдання.

Зміст програми

Модуль 1. Супровід осіб з порушеннями мовлення від раннього віку до дорослості

Специфічні розлади мовлення та мови за МКХ-10. Мова та її визначення. Вища нервова діяльність дитини. Основні засоби формування та розвитку мовлення дітей з порушеннями мовлення. Етапи розвитку мовлення дитини. Поняття мовленнєвої діяльності. Види мовленнєвої діяльності. Закономірності засвоєння мови. Проаналізуйте дві найважливіші складові мови як функції вищого психічного процесу. Причини порушень мовлення. Класифікація порушень мовлення. Види усних та письмових порушень мовлення. Проаналізуйте особливості психофізичного розвитку дітей з мовленнєвими порушеннями. Охарактеризуйте специфічні закономірності розвитку в умовах дизонтогенезу. Особливості особистості дитини з порушеннями мовлення. Чинники порушення мовлення та класифікації мовленнєвих порушень. Компоненти засобів навчання мови. Характеристика типів мовленнєвотворчої діяльності. Становлення методики розвитку мовлення як науки в загальній та спеціальній педагогіці. Форми організації логопедичної роботи. Особливості мовлення дітей дошкільного віку з фонетико-фонематичним недорозвиненням. Напрямки логопедичної роботи по формуванню мовлення у дітей з Фонетико-фонематичною недорозвиненням. Охарактеризуйте порушення мовлення. Розкрийте зміст трьох рівнів загального недорозвинення мовлення за Левіною. Види усних мовленнєвих порушень. Види письмових мовленнєвих порушень. Класифікація дисграфій. Психофізіологічні механізми процесу читання.

Дислексія та порушення зорово-просторових функцій. Дислексія та порушення когнітивних функцій. Дайте акустико-артикуляційну характеристику свистячих звуків (с; с'; з; з') та розкрийте механізм їх утворення. Дайте акустико-артикуляційну характеристику шиплячих звуків (ш; ж; ч; щ) та розкрийте механізм їх утворення. Дайте акустико-артикуляційну характеристику африкатів (ц; ц'; дз; дз'; ч; дж) та розкрийте механізм їх утворення. Дайте акустико-артикуляційну характеристику сонорних звуків (носових: м, н, н'; ротових: й, л, л', р, р') . Дайте акустико-артикуляційну характеристику задньоязикових звуків (к, г, х) і глоткового (г) та розкрийте механізм їх утворення. Розкрийте послідовність виправлення неправильної вимови фонем у випадках складного порушення звуковимови.

Модуль 2. Афазіологія

Афазіологія як наука, її взаємозв'язки з іншими науками. Теорія системної динамічної локалізації ВПФ. Функціональна система. Три функціональних блоки мозку (за О. Лурією). Системна будова ВПФ, їх мозкова організація і соціальна детермінованість. Основні якості ВПФ. Міжпівкулева асиметрія в діяльності мозку. Закономірності та особливості розвитку мовлення як вищої психічної функції. Діагностика афазії. Клінічний, експериментальний, реабілітаційний, психофізіологічний, психодіагностичний, онтогенетичний напрямки у афазіології, їхні сутнісні характеристики і завдання. Методи афазіології, напрями її розвитку, роль у міждисциплінарних дослідженнях проблем порушень розвитку мовлення церебральноорганічного генезу та їх корекції у дітей та дорослих. Формування ВПФ в онтогенезі. Види порушень психічного розвитку (за В. Лебединським). Методика нейропсихологічного обстеження. Загальна схема нейропсихологічного обстеження. Методи дослідження зоровопросторових функцій. Методи дослідження слухової уваги, гнозису, пам'яті. Методи дослідження мисленнєвих функцій. Методи дослідження симультанних та сукцесивних процесів, імпресивного, експресивного мовлення. Особливості дослідження немовленнєвих та мовленнєвих функцій. Характеристика порушень мовлення церебральноорганічного генезу. Зорові, тактильні агнозії та їх локалізація. Сенсорні і гностичні слухові розлади при ураженні різних рівнів слухової системи. Особливості порушення слухового гнозису при ураженні скроневих відділів правої та лівої півкуль мозку. Порушення довільних рухів і дій. Апраксії та диспраксії. Синдромна класифікація афазій за О. Лурією. Визначення афазії. Механізми та прояви порушень мовленнєвих та інших вищих психічних функцій при афазії. Характеристика синдромів: еферентної моторної афазії, аферентної моторної афазії, сенсорної

(акустико-гностичної) афазії, акустико - мнестичної афазії, семантичної афазії, динамічної афазії. Методика нейропсихологічного та логопедичного обстеження хворих на афазію. Завдання, принципи, умови, технологія логопедичного обстеження хворих на афазію. Системний характер мовленнєвих порушень при афазії. Порушення імпресивної та експресивної сторін мовленнєвої системи. Синдромний аналіз порушень мовлення при різних формах афазії. Аналіз порушень гнозису, праксису, пам'яті, мислення, емоційно-вольової сфери хворих на афазію. Принципи і методичні підходи щодо організації й проведення корекційно-відновлювальної роботи з хворими на афазію. Зміст роботи з реабілітації та соціальної адаптації хворих з органічними ушкодженнями мозку. Особливості порушення пам'яті, мислення, емоційно-вольової сфери хворих на афазію. Особливості порушень мовлення та інших психічних функцій при ураженнях мозку в дітей. Особливості афазії у дітей. Методика обстеження та корекційної роботи. Засади та методика відновлення й розвитку мовленнєвих та інших психічних функцій у дітей. Система відновлювальної роботи при: еферентній моторній афазії, аферентній моторній, динамічній афазії.

Модуль 3. Методологія та методи педагогічних досліджень

Поняття методики наукового дослідження. Основні етапи організації науково-педагогічного дослідження: До якої групи відносять метод «педагогічний консиліум»? До які групи відносять методи - спостереження, бесіда, анкета, вивчення результатів діяльності? Особливості методу тривалого, планомірного споглядання об'єктів і суб'єктів педагогічного процесу без втручання у сам процес. Етапи дослідження підготовки кваліфікаційної роботи. Визначте, які із методів науково-педагогічних досліджень відносяться до емпіричних. Визначте загальні методи науково-педагогічного дослідження. Які із методів належать до теоретичних методів психолого-педагогічного дослідження. Види педагогічного експерименту. Типи науково-педагогічних досліджень. Апаратні методи діагностики та корекції. Основні підходи до класифікації педагогічних досліджень. Критерії оцінювання прикладних досліджень. Визначте ознаки фундаментальних досліджень. Визначте основні методологічні принципи педагогічного дослідження. Які етичні проблеми виникають під час використання методу спостереження? Основні види експерименту. Фактори ефективності проведення експерименту. Етапи проведення експерименту. Методика проведення формувального експерименту. Визначте та охарактеризуйте види тестів за їх функціональною ознакою. Які класифікації тестів розрізняють? Вимоги до тестування? Надійність та валідність тесту. Вірогідність психолого-педагогічного дослідження. Назвіть основні поняття математичної статистики.

Модуль 4. Теоретичні основи викладання спеціальної педагогіки

Предмет, завдання та понятійно-категоріальний апарат спеціальної педагогіки. Галузі спеціальної педагогіки. Корекційна спрямованість як основний принцип організації навчання дітей з ООП. Компоненти корекційної роботи та критерії ефективності. Сутність та класифікація порушень психофізичного розвитку. Особливості процесу «аномального» розвитку. Складна структура «аномального» розвитку за Л.С. Виготським. Загальні принципи побудови корекційного процесу (системності корекційних, профілактичних і розвивальних задач, єдності діагностики та корекції, пріоритетності корекції каузального типу, діяльнісний, врахування вікових та індивідуальних особливостей дитини, комплексності методів психологічного впливу, активного залучення найближчого соціального оточення). Диференціація системи закладів для дітей з ООП. Можливості інклюзивного навчання та виховання дітей з ООП. Переваги та недоліки інклюзивного навчання. Індивідуальне навчання дітей з ООП як форма організації корекційно-педагогічного процесу. Корекційна спрямованість як основний принцип організації навчання дітей з ООП. Критерії ефективності корекційної роботи. Принципи відбору дітей у спеціальні заклади. Функції, склад та основні завдання ІРЦ. Організація діяльності центрів денного перебування дітей із психофізичними порушеннями. Вимоги до складання психолого-педагогічної характеристики на учня, який скеровується до ІРЦ. Роль дошкільного виховання. Зміст освітньо-виховної та корекційної роботи в спеціальному дитячому садку. Взаємозв'язок навчання та розвитку. Єдність навчання, виховання, розвитку, корекції як основна закономірність педагогічного процесу в спеціальній школі. Єдність навчання, виховання, розвитку, корекції як основна закономірність педагогічного процесу в спеціальній школі. Основні напрямки корекційної роботи у спеціальній школі. Засоби корекції. Вчення Л.С. Виготського про рівень актуального та зону найближчого розвитку та про використання обхідних шляхів у корекційно-виховній роботі. Специфіка педагогічної діяльності корекційного педагога та її структура. Професійно- педагогічні та особистісні якості корекційного педагога. Навчання як шлях інтеграції дитини з ООП в сучасну систему соціальних стосунків. Особливості навчального процесу в спеціальній школі. Основні вимоги до викладу нового навчального матеріалу, його закріплення та повторення. Основні вимоги до змісту освіти в спеціальній школі. Характеристика принципів спеціальної дидактики. Сучасні класифікації методів навчання у спеціальній школі (за джерелом знань, дидактичною метою, характером пізнавальної діяльності учнів). Предмет, завдання, методи і міжпредметні зв'язки сурдопедагогіки. Зміст раннього втручання у вихованні дітей з порушеннями слуху. Система дошкільного виховання глухих і слабочуючих дітей. Предмет, завдання і методи тифлопедагогіки. Принципи і методи навчання дітей з порушеннями зору. Медико-педагогічні вимоги до охорони залишкового зору в дітей.

Система дошкільного навчання дітей з порушеннями зору. Організація навчально-виховного процесу в дошкільних закладах для дітей з порушеннями зору. Методики викладання корекційної андрагогіки. Дидактичні принципи у вищій школі та особливості їх реалізації у підготовці корекційних педагогів. Форми індивідуальної роботи зі студентами: навчально-дослідні завдання, консультації, курсові, дипломні і магістерські проекти, підготовка рефератів, наукових доповідей і публікацій; виробничі та навчальні (педагогічні) практики, предметні наукові олімпіади. Дистанційна форма навчання. Формула розвиваючого навчання. Основний принцип технології Л.В. Занкова. Концепції розвитку інклюзивної освіти. Супровід інклюзивного навчання. Психолого-педагогічна характеристика дітей із ДЦП. Психолого-педагогічна характеристика дітей із аутизмом. Класифікації аутизму за МКХ - 10. Психолого-педагогічна характеристика дітей із синдромом з гіперактивністю дефіциту уваги. Модель діяльності батьківського клубу для батьків, які виховують дітей із особливими освітніми потребами.

Модуль 6. Технології розвитку комунікативних компетенцій осіб з порушеннями мовлення

Комунікативна діяльність як предмет психологічних досліджень. Види комунікативної діяльності за параметрами її орієнтування. Проблема розвитку комунікативних засобів у психології. Структура мовленнєвої діяльності. Особистісно-орієнтований аспект становлення комунікативної діяльності індивіда. Структурно-функціональна модель комунікативної діяльності. Особливості становлення комунікативної діяльності в дитячому віці. Проблема комунікативного розвитку дітей із системними порушеннями мовлення в спеціальних медико-психолого-педагогічних дослідженнях. Вихідні теоретико-методологічні положення діагностики комунікативної діяльності осіб із системними порушеннями мовлення. Підходи до вивчення комунікативної діяльності осіб з мовленнєвими порушеннями. Принципи дослідження комунікативних компетенцій осіб з порушеннями мовлення. Модель дослідження комунікативної діяльності осіб з системними порушеннями мовлення. Особливості комунікативної діяльності осіб із порушеннями мовлення у соціумі. Характеристика комунікативної діяльності осіб із порушеннями мовлення в сім'ї. Стан сформованості комунікативних вмінь та засобів у осіб з порушеннями мовлення. Комунікативний арсенал особистості, як чинник ефективності їхньої комунікативної діяльності. Сучасні підходи до формування комунікативної діяльності осіб з порушенням мовлення. Види основних комунікативних компетенцій. Поняття травмуючої ситуації. Її ознаки та різновиди. Індивідуальні особливості переживання ПТСР. ПТСР і внутрішні конфлікти. Механізми психологічного захисту (дисоціація). Психологічна допомога у кризових психологічних станах. Методи зняття психологічного напруження, робота з емоційними переживаннями потерпілих. Дебрифінг як

метод роботи з потерпілими від екстремальної ситуації. Загальні особливості психокорекційної роботи з психологічною травмою. Професійна компетентність корекційного педагога. Особливості групової психокорекції в роботі з психологічною травмою. Психотерапія можливостей в роботі з сім'ями, які виховують дітей з порушенням мовлення. Психодинамічний підхід в роботі з психологічною травмою. Системна сімейна психотерапія в роботі з травматичними переживаннями. Кататимно-імагінативна психотерапія в роботі з психологічною травмою. Робота з травматичними екзистенціальними переживаннями. Методи саморегуляції психологічного стану особистості, їх різновиди та особливості застосування. Психологічні засади формування комунікативної діяльності у осіб із порушеннями мовлення. Напрями психологічної роботи з формування й розвитку комунікативної діяльності. Комунікативний тренінг у структурі психокорекційного впливу. Методики та техніки діагностики комунікації осіб з мовленнєвими порушеннями.

Питання до кваліфікаційного екзамену з логопедії

БЛОК 1

1. Специфічні розлади мовлення та мови за МКХ-10. Функції мовлення.
2. Етапи розвитку мовлення дитини.
3. Поняття мовленнєвої діяльності. Види мовленнєвої діяльності. Закономірності засвоєння мови.
4. Чинники порушення мовлення та класифікації мовленнєвих порушень Класифікація порушень мовлення.
5. Види усних та письмових порушень мовлення.
6. Охарактеризуйте специфічні закономірності розвитку в умовах дизонтогенезу.
7. Форми організації логопедичної роботи.
8. Особливості мовлення дітей дошкільного віку з фонетико-фонематичним недорозвиненням.
9. Розкрийте зміст трьох рівнів загального недорозвинення мовлення за Левіною.
10. Класифікація дисграфій.
11. Психофізіологічні механізми процесу читання.
12. Функціональна система. Три функціональних блоки мозку (за О. Лурією).

13. Закономірності та особливості розвитку мовлення як вищої психічної функції.
14. Методи афазіології, напрями її розвитку, роль у міждисциплінарних дослідженнях проблем порушень
15. Аналіз порушень гнозису, праксису. пам'яті, мислення, емоційно-вольової сфери хворих на афазію.
16. Принципи і методичні підходи щодо організації й проведення корекційно-відновлювальної роботи з хворими на афазію.
17. Зміст роботи з реабілітації та соціальної адаптації хворих з органічними ушкодженнями мозку.
18. Особливості порушення пам'яті, мислення, емоційно-вольової сфери хворих на афазію.
19. Особливості афазії у дітей.
20. Методика обстеження та корекційної роботи. Засади та методика відновлення й розвитку мовленнєвих та інших психічних функцій у дітей.
21. Система відновлювальної роботи при: еферентній моторній афазії, аферентній моторній, динамічній афазії.
22. Методика нейропсихологічного та логопедичного обстеження хворих на афазію.
23. Завдання, принципи, умови, технологія логопедичного обстеження хворих на афазію.
24. Системний характер мовленнєвих порушень при афазії. Порушення імпресивної та експресивної сторін мовленнєвої системи.
25. Синдромний аналіз порушень мовлення при різних формах афазії.

БЛОК 2

1. Основні етапи організації науково-педагогічного дослідження.
2. Типи науково-педагогічних досліджень. Основні підходи до класифікації педагогічних досліджень.
3. Функції, склад та основні завдання ІРЦ.
4. Основні види експерименту. Фактори ефективності проведення експерименту.
5. Апаратні методи діагностики та корекції.
6. Вимоги до тестування? Надійність та валідність тесту

7. Організація діяльності центрів денного перебування дітей із психофізичними порушеннями.
8. Сутність та класифікація порушень психофізичного розвитку.
9. Складна структура «аномального» розвитку за Л.С. Виготським.
10. Загальні принципи побудови корекційного процесу
11. Диференціація системи закладів для дітей з ООП.
12. Можливості інклюзивного навчання та виховання дітей з ООП. Переваги та недоліки інклюзивного навчання.
13. Взаємозв'язок навчання та розвитку. Єдність навчання, виховання, розвитку, корекції як основна закономірність педагогічного процесу в спеціальній школі.
14. Методики викладання колекційної андрагогіки.
15. Основні напрямки корекційної роботи у спеціальній школі. Засоби корекції.
16. Вчення Л.С. Виготського про рівень актуального та зону найближчого розвитку та про використання обхідних шляхів у корекційно-виховній роботі.
17. Зміст раннього втручання у вихованні дітей з порушеннями слуху. Система дошкільного виховання глухих і слабочуючих дітей.
18. Предмет, завдання і методи тифлопедагогіки. Принципи і методи навчання дітей з порушеннями зору.
19. Медико-педагогічні вимоги до охорони залишкового зору в дітей. Система дошкільного навчання дітей з порушеннями зору.
20. Організація навчально-виховного процесу в дошкільних закладах для дітей з порушеннями зору.
21. Основний принцип технології Л.В. Занкова. Концепції розвитку інклюзивної освіти.
22. Супровід інклюзивного навчання. Психолого-педагогічна характеристика дітей із ДЦП.
23. Психолого-педагогічна характеристика дітей із аутизмом. Класифікації аутизму за МКХ - 10.
24. Психолого-педагогічна характеристика дітей із синдромом гіперактивності дефіциту уваги.

25. Модель діяльності батьківського клубу для батьків, які виховують дітей із особливими освітніми потребами.

БЛОК 3

1. Комунікативна діяльність як предмет психологічних досліджень. Види комунікативної діяльності за параметрами її орієнтування.
2. Структурно-функціональна модель комунікативної діяльності.
3. Особливості становлення комунікативної діяльності в дитячому віці.
4. Структура комунікативної діяльності. Вихідні теоретико-методологічні положення діагностики комунікативної діяльності осіб із системними порушеннями мовлення.
5. Принципи дослідження комунікативних компетенцій осіб з порушеннями мовлення.
6. Модель дослідження комунікативної діяльності осіб з системними порушеннями мовлення.
7. Підходи до вивчення комунікативної діяльності осіб з мовленнєвими порушеннями.
8. Характеристика комунікативної діяльності осіб із порушеннями мовлення в сім'ї.
9. Типологія комунікативної діяльності осіб з порушеннями мовлення. Типи комунікативної діяльності осіб з мовленнєвими порушеннями. Чинники, які впливають на комунікативний розвиток.
10. Психокорекційна система формування комунікативної діяльності. Модель практичної реалізації системи формування комунікативної компетенції осіб з мовленнєвими порушеннями.
11. Напрями психологічної роботи з формування й розвитку комунікативної діяльності.
12. Комунікативний тренінг у структурі психокорекційного впливу.
13. Методики та техніки діагностики комунікації осіб з мовленнєвими порушеннями.
14. Поняття травмуючої ситуації. Її ознаки та різновиди. Індивідуальні особливості переживання ПТСР.
15. Механізми психологічного захисту (дисоціація). Психологічна допомога у кризових психологічних станах.
- 16.** Методи зняття психологічного напруження, робота з емоційними переживаннями потерпілих.
17. Психотерапія можливостей в роботі з сім'ями, які виховують дітей з порушенням мовлення.
18. Психодинамічний підхід в роботі з психологічною травмою.
19. Системна сімейна психотерапія в роботі з травматичними переживаннями.

20. Кататимно-імагінативна психотерапія в роботі з психологічною травмою. Робота з травматичними екзистенціальними переживаннями.
21. Методи саморегуляції психологічного стану особистості, їх різновиди та особливості застосування.
22. Психологічні засади формування комунікативної діяльності у осіб із порушеннями мовлення.
23. Напрями психологічної роботи з формування й розвитку комунікативної діяльності.
24. Комунікативний тренінг у структурі психокорекційного впливу.
25. Методики та техніки діагностики комунікації осіб з мовленнєвими порушеннями.

Література:

1. Андрейко Б.В. Психотерапевтична робота з батьками дітей з особливими потребами та робота з проблемною поведінкою / Б. В Андрейко, М. Б. Химко // Психологічний часопис. Науково-практичний журнал Інституту психології імені Г.С.Костюка НАПН України. - №. 2(4). - 2016. - С. 31-43.
2. Вступ до спеціальності: Логопедія (Текст): навчальний посібник / І.М. Омельченко, В.В. Тарасун, Л.О. Федорович. – Кременчук: Християнська Зоря, 2011. – 416 с.
3. Базова І. Дяченко К.Г. Інновації в корекції писемного мовлення/ К.Г. Дяченко. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2010.
4. Колупаєва А.А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи: Монографія / А.А. Колупаєва. – К.: «СаммітКнига», 2009
5. Конопляста С.Ю. Ринолалія від А до Я. Монографія/ С.Ю. Конопляста. – К.: Книга-плюс, 2015.
6. Логопедія. / [Шеремет М.К., Тарасун В.В., Конопляста С.Ю. та ін.] : за ред. М.К. Шеремет. – [друге видання, перероблене і доповнене] – К.: Видавничий Дім «Слово», 2010.
7. Логопедична робота у дитячому садку/ Упоряд. Г.М. Лисенко. – К.: Шк. світ, 2011.
8. Логопедія: підручник / За ред. М.К.Шеремет . – Вид. 3-тє, перер. та доповн. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2015.
9. Малярчук А.Я Обстеження мовлення дітей/ А.Я Малярчук. – К.: Літера ЛТД, 2002.

10. Особистість у кризових умовах та критичних ситуаціях життя : збірник наукових праць / [за ред : Кузікової С. Б., Щербакової І. М.]. – Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. – 408 с.
11. Островська К. О. Аутизм: проблеми психологічної допомоги. Навчальний посібник, 2006. – Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка. – 110 с.
12. Островська К. О. [Засади комплексної психолого-педагогічної допомоги дітям з аутизмом](#) : монографія / К. О. Островська. – Львів : «Тріада плюс», 2012. – 520 с.
13. Островська К.О. Індивідуальний маршрут дитини з розладами спектру аутизму. Навчальний посібник / К.О. Островська, І.П.Островський, Х.Я. Сайко. –2017. – Львів: Малий видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка. – 52с.
14. Островська К.О. Особливості комунікативної компетентності у дітей з аутизмом та дизартрією / Островський І.П, Сайко Х.Я. // [Проблеми сучасної психології](#). Випуск 11 (43). с. 18-24, 2020
15. Островська К.О. Психотерапевтична робота з батьками дітей з особливими потребами з використанням короткотермінової терапії зосередженої на вирішенні BSFT / Б. В. Андрейко, К. О. Островська // Психологічний часопис. Науково-практичний журнал Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України. - № 1(5). - 2017. - С. 5-17.
16. Островська К.О. Статистичні результати ефективності програми психологічних послуг для батьків дітей з особливими потребами у групах “взаємодопомоги” / Б. В. Андрейко, К. О. Островська // Психологічний часопис. Науково-практичний журнал Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України. - № 5(9). - 2017. - С. 117-128.
17. Островська К.О. Формування соціальних компетенцій у дітей з розладами спектра аутизму. Розділ колективної монографії [«Психологія професійної безпеки технології конструктивного самозбереження особистості»](#) / за ред. Ж.Вірної. – Луцьк : Вежа-Друк, 2015. – С. 578-587.
18. Профілактика пост-травматичних стресових розладів: психологічні аспекти. Методичний посібник / Упор. : Д. Д. Романовська, О. В. Ілашук. – Чернівці : Технодрук, 2014. – 133 с.
19. Савченко М.А. Методика виправлення вад вимови фонем у дітей/ М.А. Савченко. – 3-тє видання, доповнене. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2010.
20. Сайко Х. Я. Психологічні особливості та компетентність фахівців, які працюють з аутичними особами / Х. Я. Сайко // Науковий часопис НТТУ ім. М. П. Драгоманова: зб. наук. пр. / за ред. В. М. Синьова. – К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2012. - Вип. 22. - Сер. № 19. Корекційна педагогіка та спеціальна психологія. – С. 411-414.

- 21.Соботович Є.Ф. Концепція стандарту спеціальної освіти дітей дошкільного віку з порушеннями мовленнєвого розвитку/ Є.Ф. Соботович // Дефектологія. – 2002. - №1 . – С.2-7.
- 22.Шульженко Д. І. Основи психологічної корекції аутистичних порушень у дітей: Монографія / Д. І. Шульженко. – К. : Д. М. Кейдун, 2009. – 385 с.
- 23.Fert O. Teaching to the Children with Behavioral Disorders in Ukrainian Schools: Overview of the Problem // Fert O. / European Humanities Studies: State and Society – 2016-4/pp/317-327 [http://www.ehs-ss.pl/images/book/20164/book_mijnar_2016_04-317-325.pdf]
- 24.Fert O. Inclusion of Children with Mental Disabilities as an Educational Problem //Fert O/Konińskie Studia Społeczno-Ekonomiczne/ Konin. Poland, 2017,3, nr 4 p. 293—300, DOI [10.30438/ksse.2017.3.4.4]
- 25.Fert O. Main Issues of Differential Approach to Children with Mental Disorders in the Inclusive Educational Process //Fert O/ Smportant Issues of Special Education. Scientific Journal/ Kamyanets-Podilskiy/ 2017// Vol.10, p.370-379 [<http://aqce.com.ua/vipusk-n10-2018/fert-og-osnovni-zakonomirnosti-diferencijovanogo-pidhodu.html>]
- 26.Психотерапія з дітьми в стресових і постстресових станах [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://stud.com.ua/43154/psihologiya/psihoterapiya_deyakh_Vidah_psihichnih_rozladiv
- 27.Хрестоматія з логопедії. Навчальний посібник/ Шеремет М.К., Мартиненко І.В. – К.: КНТ, 2006.